

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: **Ing. Š.**, bytom Č., proti žalovanej: **Sociálna poisťovňa – ústredie**, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23. júna 2010 č. k. 11S/39/2010-28, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23. júna 2010 č. k. 11S/39/2010-28 **potvrdzuje**.

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **nepriзнаva**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na správnom orgáne

Rozhodnutím č.: 3689/2010-BA zo 17.02.2010 žalovaná ako odvolací správny orgán s poukazom na § 179 ods. 1 písm. b) a § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) potvrdila odvolaním napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trenčín č. : X. z 02.11.2009, ktorá

podľa § 179 ods. 1 písm. b) a § 210 ods. 1 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. rozhodla, že žalobcovi poistný pomer zamestnanca dňa 01. januára 1993 u zamestnávateľa J. s.r.o. so sídlom T. (ďalej len „zamestnávateľ“) nevznikol.

Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 8. zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania prvostupňového správneho rozhodnutia do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o poistnom.

Podľa § 210 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v hore cit. znení organizačné zložky Sociálnej poisťovne vydávajú rozhodnutie vo veciach uvedených v § 178 ods. 1 písm. a) a v § 179 ods. 1 písm. a) a b).

Pri svojom rozhodovaní žalovaná vychádzala z nasledujúceho skutkového stavu. Žalobca bol u žalovanej, pobočka Trenčín, registrovaný ako zamestnanec zamestnávateľa od 01. januára 1993 do 31. decembra 1996 na základe prihlášky, ktorú žalovaná označila za neakceptovateľnú, nakoľko je viazaná rozsudkom všeobecného súdu.

Dňa 19. mája 2004 Okresný súd v Novom Meste nad Váhom č. k. 4C 74/97-241 rozsudkom (potvrdený Krajským súdom v Trenčíne dňa 12. apríla 2005) rozhodol, že zamietá žalobu účastníka konania o neplatnosť výpovede zamestnávateľa na základe odôvodnenia, že medzi zamestnávateľom a účastníkom konania nevznikol pracovný pomer, ktorý ani následne nemohol byť neplatne rozviazaný.

Žalobca podal žalobu proti právoplatnému rozhodnutiu žalovanej z 18. mája 2006. V súdnom prieskume Najvyšší súd Slovenskej republiky (sp. zn. 7Sžso 16/2007 z 21. augusta 2007) potvrdil právny názor krajského súdu, že v zmysle ustanovenia § 159 ods. 2 O.s.p. sú pre všetky orgány štátu pre všetky orgány, teda aj pre Sociálnu poisťovňu, záväzné rozsudky súdov, ktoré napríklad konštatujú, že medzi žalobcom a zamestnávateľom nevznikol pracovný vzťah.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení účinnom do 31.12.2003 podľa tohto zákona sú poistené, ak sú činné na území Slovenskej republiky osoby v pracovnom pomere.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v hore uvedenom znení na dôchodkovom zabezpečení sú zúčastnení zamestnanci zúčastnení na nemocenskom poistení.

Podľa žalovanej otázky poistného na sociálne poistenie, ktoré bolo zaplatené podľa účastníka konania bez právneho dôvodu, a žiadosť o jeho neodkladné vrátenie, možno posúdiť až po právoplatnom rozhodnutí vo veci vzniku sociálneho poistenia účastníka.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná rozhodla tak, ako bolo uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca na Krajský súd v Trenčíne žalobu zo dňa 03.04.2010.

Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie i postup, ktorý mu predchádzal v rozsahu dôvodov žaloby a dospel k záveru, že rozhodnutie je v súlade so zákonom a žalobu ako nedôvodnú podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

Pri svojom rozhodnutí vychádzal zo skutkového stavu, že žalobca mal dňa 04.01.1993 uzavrieť pracovnú zmluvu so spoločnosťou J. s.r.o. a následne bola prvostupňovému orgánu doručená prihláška poistenca do poistenia a potom boli odvádzané za žalobcu aj odvody.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že v rozsudkoch okresného a následne aj krajského súdu bolo jednoznačne konštatované, že uvedená pracovná zmluva zo 04.01.1993 je neplatný právny úkon a žalobcovi pracovný pomer nevznikol. Aj v inom konaní, v prieskume rozhodnutia žalovanej bol postupne krajským súdom a následne Najvyšším súdom Slovenskej republiky vyslovený právny názor, že žalobcovi nevznikol pracovný pomer a preto mu nemohol vzniknúť a ani zaniknúť poistný pomer podľa zák. č. 54/1965 Zb.

III.**Odvolanie žalobcu/stanoviská**

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 20.08.2010 (č. I. 30) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca poukázal na

- nepredvolanie spoločnosti J., spol. s r.o. do súdneho konania,
- svoju požiadavku okamžite vrátiť neoprávnene odvedené finančné prostriedky,
- pohrdanie súdom vytykané mu za jeho vyjadrenia v žalobe,
- za okomentovanie veci konajúcou predsedníčkou senátu,
- a na dlhé súdne konanie.

Žalobca následne za účelom presného objasnenia vecí v odvolaní načrtol stručný chronologický postup od založenia firmy J., spol. s r.o., prípravy na dražbu prevádzkovej jednotky P. v roku 1991, samotnej dražby až po začatie fingoania firmy J.

Na základe uvedených argumentov žalobca vyslovil záver, že bol v spoločnosti J. spol. s r.o. spoločníkom, konateľom a ekonomicko-obchodným riaditeľom.

Záverom žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok krajského súdu a potvrdil platnosť vzniku poistného pomeru k 01.01.1993 tak, ako je uvedené v prihláške. Zároveň si uplatnil aj vzniknuté trovy tohto konania.

Z vyjadrenia žalovanej zo dňa 20.09.2010 vyplýva, že žalobca neuviedol žiadne nové námietky k správnosti preskúmaného rozhodnutia, ani právne relevantné dôvody, ktoré by spochybňovali rozhodnutie žalovanej.

Z uvedených dôvodov žalovaná žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

IV.**Právne názory odvolacieho súdu**

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní

podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval fakty pre účastníkov známe z prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa Najvyšší súd v svojom odôvodnení iba obmedzil na doplnenie niektorých detailov k právnym záverom krajského súdu týkajúcich sa viazanosti štátneho orgánu právnym názorom iného štátneho orgánu.

Podľa § 159 ods. 2 O.s.p. výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Podľa § 40 ods. 1 Správneho poriadku platí, že ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takým rozhodnutím viazaný; inak si správny orgán môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

Je jednoznačné, že v prejednávanej veci bolo potrebné pre ďalšie rozhodovanie vyriešiť v zmysle predpokladov uvedených najmä v ustanoveniach zák. č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov ako aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení predbežnú otázku týkajúcu sa existencie alebo neexistencie pracovného pomeru žalobcu.

Takisto Najvyšší súd na tomto mieste poukazuje na právne názory obsiahnuté už v citovaných rozsudkoch Krajského súdu v Trenčíne zo 06. februára 2007 sp. zn. 13S/58/2006 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Najvyššieho súdu z 21. augusta 2007 sp. zn. 7Sžso/16/2007, v ktorých boli ústavno-konformným výkladom objasnené materiálno-formálne účinky ustanovenia § 159 ods. 2 a 3 O.s.p.

Zásadnou predbežnou otázkou pri rozhodovaní o vzniku poistného vzťahu spojených najmä s agendou poistných odvodov podľa § 2 písm. a) zák. č. 54/1956 Zb. ako aj § 6 ods. 1 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb. je otázka týkajúca sa existencie alebo neexistencie pracovného pomeru žalobcu. Až na základe presvedčivej odpovede môže správny orgán rozhodnúť o poistno-odvodových žalobcu. Ako už správne konštatoval krajský súd, uvedená predbežná otázka bola právoplatne rozhodnutá Okresným súdom v Novom Meste nad Váhom (rozsudkom z 19. mája 2004 sp. zn. 4C 74/97-241), a preto malo byť žalobcom celkom legitímne očakávané, že aj žalovaná bude z neho vychádzať. Nakoľko sa tak stalo, je odvolanie podané žalobcom v tejto časti nedôvodné.

Okrem uvedeného žalobca argumentoval viacerými námietkami, a to

- absencia spoločnosti J., spol. s r.o. v súdnom konaní,
- okamžite vrátiť odvedené finančné prostriedky,
- pohrdanie súdom vytykané mu za jeho vyjadrenia v žalobe,
- za okomentovanie veci vo veci konajúcou predsedníčkou senátu,
- ako aj dlhé súdne konanie.

Najvyšší súd konštatuje, že všetky hore citované argumenty žalobcu nemajú priamy súvis s prejednávanou vecou, tzn. rozhodovanie o vzniku sociálneho poistenia, lebo ak sa cítil dotknutý vo svojich právach, mal využiť iné formy súdnej ochrany.

Podľa § 178 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení do pôsobnosti pobočky patrí v sporných prípadoch.

V zmysle § 244 a nasl. O.s.p. súdy konajúce v agende správneho súdnictva prostredníctvom žalôb alebo opravných prostriedkov dozerajú nad dodržiavaním princípu legality pri rozhodnutiach a ním predchádzajúcich postupoch orgánov verejnej správy. Preto sa nemôže v správnom súdnictve vysloviť rozsudok na vrátenie finančných prostriedkov odvedených na poistenie žalobcu, vyvodit' dôsledky z tvrdenej dĺžky súdneho konania poprípade z hodnotiacich výrokov predsedníčky senátu, na ktoré je, ak boli vyslovené v medziach ustanovenia § 1 O.s.p. konajúci predseda senátu oprávnený. Okruh účastníkov súdneho konania je v správnom súdnictve predvymedzený okruhom účastníkov správneho konania a navyše žalobca nemôže poukazovať na absenciu inej osoby v súdnom konaní, ak sa tohto práva samotná dotknutá osoba nechce domáhať osobne.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 7Sžso/16/2007, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému žalobcovi právo na úplnú náhradu trov tohto konania nevzniklo.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť

sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava vzniku, zmeny alebo zániku poisťných pomerov osôb zúčastnených na sociálnom poistení, resp. sociálnom zabezpečení je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

V prejednávanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky v oblasti ukladania alebo rušenia súdnych poplatkov v zmysle § 12 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch nevyužil svoje oprávnenie.

Podľa § 12 ods. 1 veta druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch je odvolací súd oprávnený rozhodnúť vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde.

Túto svoju právomoc Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd nevyužil, a tým dochádza k zákonnej delegácii na krajský súd, aby o súdnom poplatku, ak vôbec poplatková povinnosť v prejednávanej veci vznikla, za odvolacie konanie rozhodol.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 23. augusta 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová